

Ένας καφές* με τη... ΔΑΝΑΗ ΣΤΡΑΤΟΥ

✱ «Πολλοί άνθρωποι αναγνωρίζουν στον καφέ την ικανότητα να δίνει πνεύμα»
(Ονορέ ντε Μπαλζάκ, «Πραγματεία περί των νεωτέρων διανοητών», 1839)

«Πάντα χρειάζονται οι οραματιστές, λείπει η δημόσια τέχνη»

Η εικαστικός μιλάει για την τέχνη τοπίου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑΣ

Coffee spot
Σαρόη 2

Links
<https://gnamamidakisfoundation.org/vravelotechnis/>
και
<https://danaestratou.com/Works/>

ΤΗΣ Εφης Φαλίδα

ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣ

Η καλλιτεχνική της πρακτική επικεντρώνεται κυρίως σε land art και εγκαταστάσεις μεγάλης κλίμακας καθώς και οπτικοακουστικά περιβάλλοντα, με έμφαση στη διεπιστημονική προσέγγιση και τη χρήση πολυμέσων. Το έργο της ενσωματώνει τεχνολογίες ψηφιακού και ακουστικού χαρακτήρα, βίντεο, φωτογραφία, αλλά και φυσικά υλικά, όπως το χώμα, το νερό και το αλάτι, ή βιομηχανικά υλικά, όπως μέταλλο και κεραμικό. Η Δανάη Στράτου εξετάζει τους σύγχρονους προβληματισμούς για την κλιματική καταστροφή, τη μετανάστευση, τον κύκλο ζωής σε μητροπολιτικά και φυσικά περιβάλλοντα, τις παγκόσμιες οικονομικοπολιτικές εντάσεις. Η φετινή νικήτρια του βραβείου τέχνης του Ιδρύματος Γ. και Α. Μαρίδακη βρίσκεται στην αρχαιολογία του τόπου όσο και στην τεχνολογική παράδοση τους τρόπους για να δημιουργήσει μια σύγχρονη καλλιτεχνική πράξη, γλυπτικά ενταγμένη στο τοπίο. Η πρότασή της που βραβεύτηκε ξεχώρισε ανάμεσα σε 600 προτάσεις για την αρτιότητα και συνέπεια, την ανάπτυξη, τη σχέση της με τον τόπο και τη δημιουργικότητά της.

Η πρώτη μου έρευνα ξεκινά πάντα προσεγγίζοντας έναν τόπο, μια συνθήκη. Η εγκατάσταση στον χώρο του Mamidakis Foundation με τίτλο «Ενάρτην Σπείρα» που θα παρουσιαστεί σε λίγες μέρες στην Κρήτη συνδέεται με την Ελευσίνα του 2017 «Πάνω στη Γη, Κάτω από τα Σύννεφα». Αποτελεί εξέλιξη της ιδέας μου με κύρια υλικά το νερό, το χώμα και χειρόποιhta κεραμικά αγγεία. Το έργο εκείνο σχεδιάστηκε για το Παλιό Ελαιουργείο σπμένο στην ιδέα της δημιουργίας ενός επιπέδου με το οποίο διαχωρίζονται ο πάνω και ο κάτω κόσμος. Το στοιχείο του νερού μού έδωσε τη λύση ώστε αυτό το επίπεδο να αντικαθρεφτίζει τον μύθο της Δήμητρας και της Περσεφόνης, το βιομηχανικό τοπίο της Ελευσίνας, το παρελθόν και το παρόν της. Για τα πιθάρια που σχεδίασα και τοποθετήθηκαν μισοχωμένα στον ανοικτό χώρο του Ελαιουργείου και γιερτά με νερό έκα φτάσει στο θραυστό στην Κρήτη.

Για την «Ενάρτην Σπείρα», το νέο μου έργο στον Άγιο Νικόλαο, αντλώ στοιχεία από τον δίσκο της Φαιστός. Συνεργάστηκα με την ίδια κοινότητα τεχνιτών από το Θραψανό που έχουν μακράτων παράδοση στην κεραμική. Η εγκατάσταση συγκροτείται ως περιπατητική διαδρομή, η οποία ενσαρκώνει τη συμβολική κυκλικότητα της ύπαρξης και της δημιουργικής εξέλιξης. Μέσω της διατάξης της καλεί τον θεατή σε μια βιωματική πορεία περιδίνησης και εξωτερικής διερεύνησης, εντός ενός χωρικού «λαβυρίνθου» που αντανακλά τα στρώματα και τις διακυμάνσεις της ανθρώπινης συνείδησης.

Στην Ελλάδα του 2015, την εποχή των μεγάλων προσφυγικών ροών, «είχα παγώσει». Θυμάμαι ότι αναρωτιόμουν πώς μπορεί η τέχνη να αντιμετωπίσει ένα γεγονός τόσο δραματικό και να μιλήσει γι' αυτό χωρίς να είναι εκτός τόπου και χρόνου, υπερφύαλη, προκλήτική. Για

ένα διάστημα τότε είχα σταματήσει να δουλεύω καλλιτεχνικά. Μέχρι που είδα την «Αγέλαστο Πέτρα» του Φίλιππου Κουτσαφτί και τον δάτεγο κάτοικο της Ελευσίνας να λέει με φυσικότητα στην κάμερα του σκηνοθέτη ότι το σπίτι του είναι «εδώ, πάνω στη γη, κάτω από τα σύννεφα». Ενώσα τότε να μου ξεκλειδώσει ένα συναίσθημα συλλογικών εννοχών. Οπ αυτό είναι το κοινό όλων των ανθρώπων στη γη, από όπου και αν προερχόμαστε, σε όποιες συνθήκες και αν ζούμε. Τελικά όλοι βρισκόμαστε κάτω από τα σύννεφα.

Τα τελευταία τριάντα χρόνια δημιούργώ μεγάλους κλίμακας έργα ξεκινώντας με το «Desert Breath» στην Αίγυπτο, όπου βίωσα την εμπειρία της ερήμου σε μια ιδιαίτερη συνθήκη και σε επαφή με μια διαφορετική κοινότητα. Αν αργότερα είχα προκύψει ανάλογες ιδανικές συνθήκες, θα μπορούσα να συνεχίσω μόνο με το land art. Ωστόσο η εμπειρία της ερήμου με έκανε να θέλω να ταξιδεύω για να γνωρίσω διαφορετικούς πολιτισμούς και ανθρώπους, φωτογραφίζοντας και κάνοντας βίντεο. Έτσι τα μετέπειτα έργα μου προέκυψαν από τα ταξίδια μου.

Ένα ιδιαίτερα αγαπημένο για μένα έργο είναι τα «Μήματα Μνήμης». Η εφήμερη εγκατάσταση που κάναμε στη διάρκεια της καραντίνας για τον Covid σε ένα εγκαταλειμμένο κλωστήριο στο συγκρότημα κλωστούφαντουργίας της Πειραικής - Πατριακής στην Πάτρα. Το έργο αφορά ένα πχτοπώπιο και μια φυσική εγκατάσταση. Το πχτοπώπιο αποτελείται από ίχους των παλαιών μηχανών, κλωστήριων και αργαλειών που βρίσκονται σε λειτουργία, ενώ αναδύονται οι ανχές φωνές των πρώην εργατών του εργοστασίου καθώς αφηγούνται τη διαδικασία της παραγωγής που γινόταν πριν από δεκαετίες στον τωρινό εγκαταλειμμένο χώρο. Σχεδίασα στο δάπεδο τα ίχνη των (εξαφανισμένων πλέον) υφαντουργικών μηχανών ακολουθώντας τις θέσεις τους όπως σημειώνονται στις μηχανολογικές κατόψεις. Και γέμισα αυτά τα ίχνη με κόκκους φυσικού αλατιού που μεταφέρθηκε από το Μεσολόγγι. Έτσι οι μηχανές επέστρεψαν με τη μορφή «φαντασμάτων» από αλάτι. Αυτό που έμεινε από τα «Μήματα Μνήμης» είναι το βίντεο που δίνει νόημα στη αίσθηση ότι περιπλανιέται στον χώρο. Η ταβιά, ενισχυμένη από το πχτοπώπιο, αναβιώνει τη μνήμη των ανθρώπων και των μηχανών που υπήρξαν σε αυτόν τον βιομηχανικό χώρο.

Δεν έχουμε την εκπαίδευση ούτε την εμπειρία για την υλοποίηση έργων τέχνης σε δημόσιους χώρους ούτε για την απαιτητική land art (τέχνη τοπίου). Στο παρελθόν, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών, ένας καλλιτέχνης κάθε χρόνο έπαιρνε ανάθεση για τη δημιουργία έργου μεγάλης κλίμακας και είχαμε δει καταπληκτικές δουλειές. Αναφέρω το έργο της Διοχάντης που μου έρχεται πρώτο στο μυαλό. Όλα αυτά τα έργα είχαν γίνει με πρωτοβουλία του Γιώργου Σκιαδά, ο οποίος είχε αυτό το όραμα. Πάντα χρειάζονται οι οραματιστές. Τώρα αυτά τα μικρά ποσά που δίνουν σε πάρα πολλούς καλλιτέχνες φτάνουν για μικρά, μίζερα πράγματα. Κι αυτά βέβαια καλά είναι, αλλά λείπει η δημόσια τέχνη.